

ölands näringsliv

Verksamhetsberättelse 2023

VD:s förord	4
Om Ålands Näringsliv	6
Organisation	6
Medlemmarna	7
Medlemsservice och -förmåner	7
Medlemskontakter	8
Föreningsmöten	8
Styrelsen	8
Utskotten	9
Föreningens anställda	9
Ålands Näringslivs verksamhet	11
Intressebevakning	11
Utlåtanden och initiativ	12
Arbetsgrupper där Ålands Näringsliv deltar	12
Nyhetsbrev	13
Företagsbörsen	13
Besök, föredrag och seminarier	14
Rådgivning	15
Myndighetsverksamhet	15
City Mariehamn	16
Årets stadskärna 2024	16
Mariehamn som Årets stadskärna 2024	17
Ålandsvägen 34	17
Utbildning med Ålands Näringsliv	17
Kurser	17
Boksluts- och skattedagen	18
Evenemang	18
Jobbchansen	18
Näringslivsdagen	18
Restaurangdagarna 2023	19
Medlemsjulfest	20
Projekt	20
Utveckla framtidens företag REACT	20
Sommarpraktikant	21
Vi välkomnar fler	21
Företagsvågen	21
Växla Upp	22
Nätverk	22
Styrelsebank	22

Mentorskap	22
Centralhandelskammaren	23
Finlands Näringsliv	23
Internationell handel	23
Handelskammarnätverket	23
Handelsdokument	23
Gränshandel	24

VD:s förord

Året började med byte på vd-posten då Jan-Erik Rask avslutade sitt uppdrag på eget initiativ, vilket även meddelades under hösten 2022. Den 16 januari 2023 tillträdde Susanne Olofsson som vd för Ålands Näringsliv.

År 2023 har varit ett händelserikt år. Projekt har avslutats, finansiering har sökts för nya projekt, finansiering har beviljats för flera nya projekt, evenemang har genomförts, intressebevakning har bedrivits och personalstyrkan har växt. Nu går vi in i år 2024 med en större verksamhet än någonsin - både omsättnings- och personalmässigt.

År 2023 har präglats av att det har varit valår. Den 15 oktober 2023 hölls både kommunal- och lagtingsval på Åland. Ålands Näringsliv var aktiva inför valet och höll i två valdebatter som kunde ses live på plats eller live (eller i efterhand) online.

Producentansvarsfrågan har varit aktuell under många år, men blev under sommaren akut då den dåvarande lösningen förklarades olaglig. Ålands Näringsliv tog sig an rollen som en samordnande instans och samlade medlemmarna för att hitta en väg framåt. Under hösten 2023 har det arbetats intensivt med att hitta en lösning och ett förslag presenterades i början av 2024. Det förslaget jobbar nu en arbetsgrupp vidare med, och tidsplanen att ha en ny lösning på plats till sommaren 2024 kvarstår.

En annan fråga som inte har blivit mindre aktuell under året är skattegränsfrågan. Ålands Näringsliv har haft tät kontakt med medlemmarna, genomfört en enkät och lyssnat in kring vilka utmaningar man upplever. Detta resulterade i en satsning på mera rådgivning i ett skattegränsprojekt, finansierat av Ålands landskapsregering, och genomfört av Ålands Näringsliv. Projektet fick god respons och får en fortsättning i det skattegränskontor som startat upp i början av 2024.

Under år 2023 har två nya ERUF-finansierade projekt börjat och vi har i och med det kunnat fortsätta med företagsrådgivning och utveckla rådgivningen att omfatta även affärsutveckling.

Intressebevakningsfrågorna har i vanlig ordning varit flera under året och vi ser styrkan av att Ålands Näringsliv är närvarande på många olika fronter. Vi har möjlighet att framföra synpunkter i olika sammanhang och tillsammans med en kompetent och ambitiös personal, styrelse och utskott kan vi på ett professionellt sätt se till att frågorna får rätt uppmärksamhet.

Ålands Näringslivs verksamhet består även av fortbildning och projekt där vi lyfter entreprenörskap och bättre konkurrenskraft. Under året arrangerades utbildningar, informationsträffar, nätverksaktiviteter och evenemang. Den kostnadsfria företagsrådgivningen, som är en del av projektverksamheten, är fortsättningsvis efterfrågad med cirka 150 företagsrådgivningar under året. Även företagarskolan fortsätter att vara fullbokad - intresset för företagande på Åland är stort!

Ålands Näringsliv engagerar ett åttiotal synnerligen kompetenta och erfarna personer i styrelse- och utskottsarbetet vilket indikerar det starka engagemang för åländskt näringsliv som mycket tydligt syns i allt vardagligt arbete. Ålands Näringsliv är således en närvarande

aktör på många olika områden. Det är glädjande att se att det fortsättningsvis är Ålands Näringsliv som får frågan när en samarbetspartner med insyn i näringslivsfrågor efterfrågas.

Ålands Näringsliv är en privatfinansierad förening vars verksamhet bedrivs utan löpande offentliga medel. Vår ordinarie verksamhet finansieras av medlemsavgifter och aktiviteter. Genom att åtnjuta våra medlemmars förtroende och uppskattas som fortbildnings- och kursarrangör kan vi upprätthålla den verksamhet vi har idag. Läger vi till genomförandet av de EU-finansierade projekt som vi driver i samråd med Ålands landskapsregering uppstår en omfattande verksamhet även omsättningsmässigt. För att kunna genomföra EU-finansierade projekt behövs en stark medlemsbas och vi vill därför lyfta fram våra 470 (per den 31.12.2023) medlemmar. Utan våra medlemmar skulle många av de entreprenörskapsinsatser i Ålands Näringslivs regi inte vara möjliga.

Följ oss gärna på sociala medier, prenumerera på vårt nyhetsbrev och besök vår hemsida naringsliv.ax.

Väsentliga förändringar efter räkenskapsperiodens slut

Ålands Näringsliv har beviljats finansiering för ett nytt skattegränsprojekt med namnet Skattegränskontoret. Finansieringen kommer från Ålands landskapsregering (50%) och Viking Line (25%) och Eckerö Linjen (25%). Kontoret har startat upp i januari 2024.

Mariehamn den 19.3.2024

Susanne Olofsson
Verkställande direktör

Om Ålands Näringsliv

Ålands Näringsliv är takorganisationen för åländska företag. Vi samlar en stor del av det åländska näringslivet och företräder medlemmarna i många olika utskott, kommittéer och utredningar. Ålands Näringsliv bildades 2011 då Ålands Arbetsgivarförening, Ålands Handelskammare och Ålands Köpmannaförening gick samman.

Vårt strategiska arbete syftar till att åländska företag ska öka sin konkurrenskraft. Vi vill att Åland, mätt i BNP, ska höra till de mest framgångsrika regionerna i Norden. Det kräver ett vitalt näringsliv och ett stort mått av entreprenörskap i samhället, i synnerhet efter de senaste årens skrala ekonomiska tillväxt på Åland.

Organisation

Då föreningen Ålands Näringsliv bildades 2011 bestod organisationen av två föreningar (Ålands Näringsliv samt Ålands Handelskammare). Båda föreningarna är aktiva idag. Under 2014 grundades Ålands Näringslivs Servicebolag Ab, vilket är ett helägt dotterbolag till Ålands Näringsliv r.f. Servicebolaget arrangerar Ålands Näringslivs kurser och evenemang. Ålands Näringsliv bedriver således idag verksamhet under tre olika juridiska personer, även om vi på Åland alltid beskriver oss som "Ålands Näringsliv".

Figur 1: Ålands Näringslivs organisation

Ur ett internationellt perspektiv fokuserar vi på Ålands Handelskammare, The Åland Chamber of Commerce. Orsaken är att handelskammarnätverket är ett globalt känt varumärke som vi är en del av. Det vill vi utnyttja för att locka internationella kontakter till

Åland.

Medlemmarna

Medlemmarna utgör grunden i Ålands Näringslivs verksamhet. Vårt arbete handlar om att ge medlemmarna så stor medlemsnytta som möjligt. Medlemskapet i Ålands Näringsliv ger ett bollplank och en möjlighet att föra fram åsikter i ett större sammanhang, vilket i slutändan ger bättre verksamhetsförutsättningar att bedriva företag. Våra medlemmar är informerade om aktuella händelser samt utnyttjar våra nätverk för att göra bättre affärer.

Medlemstyp	Andel per kategori baserat på antal
Företag med 0-2 anställda	45 %
Företag med 3-7 anställda	16 %
Företag med 8-19 anställda	9,5 %
Företag med 20-49 anställda	8 %
Företag med 50-249 anställda	2 %
Företag med över 250 anställda	1 %
Nystartade företag	1 %
Personliga medlemmar	12,5 %
Åländska kommuner	1 %
Föreningar på Åland	4 %

Medlemsstrukturen i Ålands Näringsliv r.f.

Ålands Näringsliv har en bred förankring i det åländska näringslivet och vi noterar 468 (508) medlemmar per 31.12.2023 varav 422 (436) är företag och 46 (72) privatpersoner.

Medlemsservice och -förmåner

Ålands Näringsliv erbjuder service till medlemmarna i form av aktuell och relevant handels- och näringslivsinformation, viss arbetsgivar- och företagsrådgivning, rådgivning inför start av eget företag, överlåtelse eller ombildning av befintligt bolag, ansökan om investeringsstöd och finansiering, kurser och utbildningstillfällen, samt rådgivning gällande export- och importrelaterade frågor. Rådgivning och informationstjänster gavs under 2023 utan kostnad till alla medlemmar.

Medlemmar i Ålands Näringsliv erhåller även en rabatt på kurser och evenemang som arrangeras av Ålands Näringslivs Servicebolag. Medlemmar har även möjlighet att delta i våra existerande nätverk eller bildandet av nya, som blir relevanta för deras egen verksamhet.

Medlemskontakter

Vi får nästan dagligen samtal och mail från medlemmar. Vi diskuterar vardagliga frågeställningar, anställningsvillkor, kollektivavtalsfrågor, konkreta utmaningar, hur företagen ser på de tjänster organisationen erbjuder, näringslivsklimatet, innehållet i utbildningsutbudet och övriga önskemål och synpunkter.

Föreningsmöten

Ålands Näringslivs vårmöte hölls den 17 april 2023 på Indigo Restaurang och Bar i Mariehamn. Efter de stadgeenliga förhandlingarna presenterade Ålands riksdagsledamot Mats Löfström sin syn på valresultatet och dess påverkan på regeringsbildningen. 27 medlemmar deltog.

Även föreningens höstmöte hölls på Indigo Restaurang och Bar, måndagen den 27 november. Höstmötet avslutades med föreläsning av chefsekonom Penna Urrila, Finlands Näringsliv EK, som talade under rubriken: Ekonomisk översikt – hur skall Finland och Åland klara framtidens utmaningar? 39 medlemmar deltog.

Penna Urrila. Foto: Alejandro Arce Justiniano

Styrelsen

Styrelsen har under verksamhetsåret 2023 haft följande sammansättning:

- Peter Wiklöf, ordförande, Ålandsbanken Abp
- Johanna Boijer-Svahnström, vice ordförande, Viking Line Abp
- Anders Rundberg, Carus Ab Ltd
- Caroline Lepistö, Åland Hotel Group ÅHG Ab
- Björn Kalm, Eriksson Capital Ab
- Mikael Lundell, Stormskärs Växthus Ab
- Lilly-Ann Forsbom, Alandia Trade Center Ab/ Tyger & Sånt
- Jessica Sundqvist, Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
- Anna Wennström, Team Sportia
- Mats Clemes, Transmar Ab

Styrelsen har under året sammanträtt till 10 protokollförda möten.

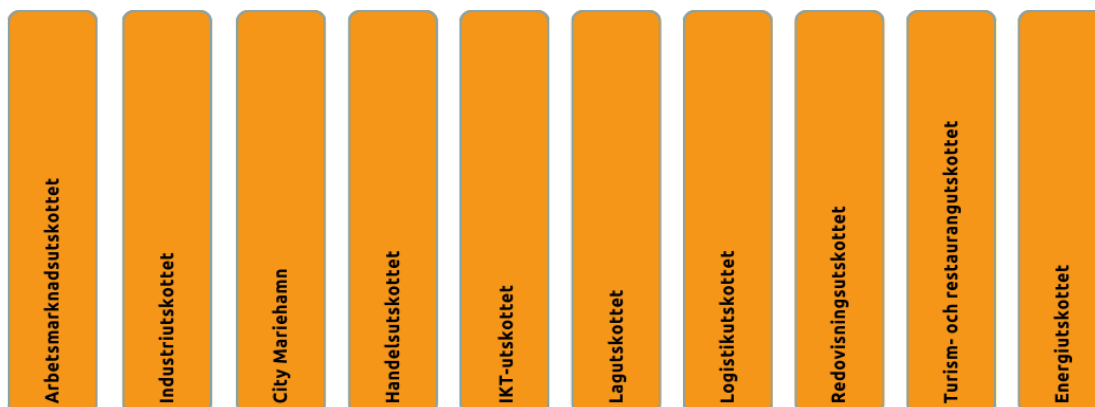

Utskotten

Ålands Näringsliv började år 2023 med nio utskott, under vårmötet den 17 april togs beslut om att bilda ett nytt utskott; Energiutskottet. Vilket innebär att Ålands Näringsliv nu har tio utskott. Utskotten verkar som remissinstans och beredande instans och tar initiativ i specialfrågor, som medlemmarna finner angelägna. Utskotten samlas vanligtvis till två möten per år, där olika branschfrågor diskuteras. Hur aktiva utskotten är beror på vilka frågor som är aktuella samt utskottsmedlemmarnas aktivitet.

Utskotten påverkar även Ålands Näringslivs strategi. På höstmötet 2023 valdes utskottsmedlemmar och man kan inte nog understryka vikten av utskottsarbetet för näringslivet i stort. Insatsen är svår att värdera, men att kunna samla så många delar av det åländska näringslivet ger oss stora möjligheter att påverka beslutsfattare på Åland.

Ålands Näringsliv har följande utskott:

Föreningens anställda

Ålands Näringsliv har under 2023 åter haft förmånen att ha en engagerad, flexibel och kunnig personal. Personalstyrkan har ökat under åren tack vare nya projekt.

Dan Andersson sköter och utvecklar självständigt vår informations- och utbildningsverksamhet samt handhar arbetsgivar- och övriga medlemsfrågor.

Dan Ferna arbetar som centrumledare inom City Mariehamn. Arbetet sker i samråd med i stadens centrum verksamma företag och Mariehamns stad. Dan Ferna har under året även arbetat med projektet Årets stadskärna.

Dan Westerholm arbetar som företagsrådgivare och affärsutvecklare i projekten Utveckla framtidens företag REACT, Växla Upp och Företagsvågen.

Loubna Ihtassen fungerade som projektassistent i projektet Sommarpraktikant 2023.

Therese Ling arbetar som företagsutvecklare i projekten Utveckla framtidens företag REACT,

Växla Upp och Företagsvågen. Hon arbetar med affärsnätverk och företagsevenemang samt bevakar landsbygdsutvecklingsfrågor. Dessutom ansvarar hon för att redovisa projekten till Ålands landskapsregering.

Viktoria Olsson fungerade som projektledare i projektet Vi välkomnar fler, projektet avslutades i november 2023.

Tiina Fjellander var projektmedarbetare under hösten 2023 i projektet Vi välkomnar fler.

Jack Mattsson är från hösten 2023 företagsrådgivare och arbetar med företagarskolan, mentorprogrammet och andra aktiviteter inom projekten Växla Upp och Företagsvågen.

Regina Lindström var mellan juni-december 2023 anställd som skattegränsrådgivare.

Birgitta Eriksson anställdes under hösten 2023 som affärsutvecklare inom projektet Växla Upp.

Susanne Olofsson, verkställande direktör. Dessutom har frågor kring organisationens struktur, genomförandet av projekt, strategiska intressebevakningsfrågor samt personalens utveckling och välmående utgjort fokusområden under året.

MEDARBETARE UNDER 2023

Susanne Olofsson, VD

Dan Andersson, medlems- och utbildningsansvarig

Loubna Ihtassen, projektassistent

Dan Westerholm, företagsrådgivare

Therese Ling, företagsutvecklare

Tiina Fjellander, projektmedarbetare

Jack Mattsson, företagsrådgivare

Birgitta Eriksson, affärsutvecklare

Viktoria Olsson, projektledare

Regina Lindström, skattegränsrådgivare

Dan Ferna, centrumledare

Ålands Näringslivs verksamhet

Ålands Näringsliv är en aktiv förening. Det finns mycket som sker på Åland som berör det åländska näringslivet och därmed också är relevant för Ålands Näringsliv. Vi behöver prioritera vår verksamhet för att vi ska hålla oss inom våra resurser och för att ge bästa medlemsnytta på lång sikt.

Vår verksamhet bygger på verksamhetens tyngdpunktsområden som fastställs på höstmötet. Utifrån de punkterna (se nedan) görs en aktivitetsplan som sedan följs upp av VD och styrelsen under det kommande året.

- Trygga åländska företags konkurrenskraft
- Flexibel arbetsmarknad
- Marknadsanpassad utbildning
- Effektiv offentlig sektor
- Näringslivskonsekvensbedömningar då självstyrelsen utvecklas
- Utökad näringslivskompetens i samhällsbolags styrelser
- Ökad inflyttning som stöder tillväxten
- Entreprenörmöjligheter genom fortsatt privatisering av kommunala verksamheter
- Hållbarhet beaktas i all utveckling

Intressebevakning

En av Ålands Näringslivs främsta uppgifter är vår intressebevakning. Vi initierar och kommer med förslag inom områden som kan förbättra villkoren för företagandet. Till grund för organisationens utlåtande och initiativ ligger strategin för Ålands Näringsliv där vi fokuserar på följande områden:

- Konkurrenskraft
- Samhällsservice
- Självstyrelsens utveckling
- Hållbar utveckling
- In- och återflyttning
- Entreprenörskap

Vår övergripande målsättning är att förbättra företagarnas villkor och konkurrenskraft på Åland. Det åländska näringslivet består av många olika branscher och därmed är också Ålands Näringsliv aktiva inom många olika områden. Vi tar alltid ett branschperspektiv på vår intressebevakning. Även om frågor ofta härrör från enskilda medlemmars behov, sätter vi in dem i ett mer övergripande perspektiv.

En viktig del av intressebevakningen är vår Näringslivsbarometer som vi publicerar halvårsvis. I barometern betygsätts Ålands landskapsregerings insatser gällande hanteringen av näringslivsfrågor samt förmågan att hantera relationer till beslutsfattare och myndigheter i riket.

Under våra fokusområden har vi fortlöpande frågor som vi arbetar med; här de viktigaste:

- Avfallslagen och producentansvar
- Gränshinder
- Importmoms och klargörande av rutiner för den
- Skattegränshanteringen
- Infrastruktur på Åland
- Näringsrätten på Åland
- Underlätta för rekrytering tillsammans med AMS
- Samhällsservicereformen

Fortsättningsvis under 2023 var skattegränsfrågan aktuell. Efter täta diskussioner med näringsministern fick Ålands Näringsliv finansiering för ett skattegränsprojekt. Syftet var att ge rådgivning till företagare (och privatpersoner) gällande förtullningar. En skattegränsrådgivare anställdes och projektet varade fram till årsskiftet. Projektet föll väl ut och ett behov finns, där av fortsätter rådgivningstjänsten i ett nytt projekt som startar under 2024.

Utlåtanden och initiativ

Ålands Näringsliv har i vanlig ordning avgivit ett antal utlåtanden, främst gentemot Ålands landskapsregering men även till övriga offentliga instanser.

Under året har Ålands Näringsliv varit aktiva i Tullens kundsamarbetsgrupp och i Ålands landskapsregerings skattegränsstrategigrupp.

Vi uppdaterar kontinuerligt vår information på hemsidan angående skattegränsen och tullhantering. Under året har frågan kring upphörande av gränstillsamarbetet mot Sverige varit en aktuell fråga som Ålands Näringsliv har jobbat aktivt med.

Utöver exemplen på dessa specifika frågor deltar Ålands Näringsliv i en mängd seminarier under året. I samband med landskapets budgetarbete har Ålands Näringsliv hörts ett flertal gånger i Finans- och Näringsutskottets runda för höranden.

Vi träffar också regelbundet beslutsfattare och tjänstemän för att diskutera konkreta eller generella frågor. I dessa forum driver vi alltid företagarnas perspektiv och försöker i konstruktiv anda förändra regelverk, principer och processer i enlighet med vår strategi.

Arbetsgrupper där Ålands Näringsliv deltar

Ålands Näringsliv är med i ett stort antal arbetsgrupper, kommittéer och styrelser för att där kunna framföra näringslivsperspektivet. Det är inom dessa arbetsgrupper som den konkreta intressebevakningen drivs. Genom vårt deltagande i de många mötena kan vi direkt föra fram ärenden till de som ansvarar för dem. Det fungerar även omvänt, då vi genom dessa kontakter kan få information om kommande frågor eller aktuella projekt inom förvaltningen. Genom vårt deltagande i många olika delar av det åländska samhället, skapar vi oss en bred bild av aktuella projekt och frågeställningar på hela Åland. Det är svårt att sätta ett värde på den kunskapen, men för vår intressebevakning är detta i det närmaste ovärderligt. Under 2023 deltog vi aktivt i följande arbetsgrupper:

- Branschråd för Högskolan på Åland (företagsekonomi och informationsteknik)

- Direktionen för ÅSUB
- Utvecklings- och hållbarhetsrådet, bärkraft-nätverket
- Arbetsgrupperna för Bärkrafts strategiska utvecklingsmål (mål 1 ,3, 4, 5 och 7)
- Samordningsgruppen för färdplan för hållbar turism
- Styr- och jurygrupp för Green Key Åland
- Styrgruppen för Landsbygdsutveckling
- Nätverk för smakturism
- Tullens kundsamarbetsgrupp för Åland
- Urvalsgruppen för Business Lab Åland
- Ålands landskapsregerings regelråd
- Ålands landskapsregerings språkråd
- Ålands landskapsregerings aktionsgrupp
- Övervakningskommittén för ERUF/ESF-programmen
- Övervakningskommittén för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram
- Arbetsgruppen för Agile Islands
- Landskapsregeringens Skattegränsstrategigrupp
- Arbetsgruppen för näringslivsfrågor inom tankesmedjan Aktion 2021
- Konsumenttvistnämnden

Under hösten 2023 har Ålands Näringsliv jobbat aktivt med frågan kring producentansvar och haft en samordnande roll och fört många diskussioner med Miljöbyrån på Ålands landskapsregering och producentansvarsorganisationer på fastlandet.

Nyhetsbrev

Ålands Näringslivs nyhetsbrev, per e-post, är ett av våra viktigaste kommunikationssätt. Målet med nyhetsbrev är att ge snabb, kontinuerlig och aktuell näringslivsinformation från Åland och dess närregioner samt arbetsgivarinformation och att även informera om Ålands Näringslivs verksamhet och aktiviteter. Under 2023 har nyhetsbrevet skickats ut till medlemmarna 2-3 gånger per månad.

Nyhetsbrevet hade 1223 prenumeranter vid utgången av år 2023 och Kursbrevet 776 prenumeranter. Vilket är en klar ökning mot förra året. 40% av de som mottar våra nyhetsbrev och kursbrev öppnar dem.

Vårt allmänna nyhetsbrev skickas till alla som har anmält sig som prenumeranter på vårt nyhetsbrev. Här kommer allmän och aktuell information som berör företag på Åland. Viss information skickas endast till våra medlemmar. Vårt nyhetsbrev med inriktning på kurser, kursbrevet, skickas även det till alla som har anmält sig som prenumeranter på vårt kursbrev, det är främst personalansvariga. Här informerar vi om kurser och aktuella förändringar för arbetsgivare. Vårt nyhetsbrev till företagets högsta ledning skickas för att informera om speciella situationer, då vi riktar oss till beslutsfattare i olika frågor.

Man kan anmäla sig till våra nyhetsbrev via vår hemsida www.naringsliv.ax.

Företagsbörsen

Ålands Näringsliv upprätthåller "Företagsbörsen" där företagsrelaterade objekt kan utannonseras inklusive köp och försäljning av verksamheter. Företagsbörsen kan även

förmedla uthyrning av affärslokaler, men vi har inte tillstånd att förmedla fastigheter. Under 2023 inhyste företagsbörser 26 objekt.

Besök, föredrag och seminarier

Ålands Näringsliv deltar ofta i aktiviteter med gäster utanför Åland. Ibland är vi arrangörer, ibland är vi deltagare. De kommer till Åland antingen på vår inbjudan eller annars är vi en del av ett officiellt besök där vi berättar om Åland och det åländska näringslivet.

Under året har Ålands Näringsliv bland annat träffat Sveriges generalkonsul på Åland, Ukrainas ambassadör i Finland, Föreningen Norden i Örebro, besökt Ålands representation i Helsingfors, representant från Kanadas ambassad i Finland, möte med Centralhandelskammarens vd samt representanter från Finlands Näringsliv EK. En delegation från karibiska Bonaire har varit på besök för att lära sig mer om den åländska modellen. Regelbundet har Ålands Näringsliv haft kontakt med Visit Åland och dess personal. Kristinestads Näringslivscentral kom på studiebesök till Åland i september och en grupp företagare från Estland fick information om näringslivet på Åland i juni.

Ålands Näringsliv och Kristinestads Näringslivscentral.

2023 var det valår på Åland då det hölls både kommunal- och lagtingsval den 15 oktober. Ålands Näringsliv ordnade valdebatt med fokus på lagtingsvalet, debatten sändes även live på Youtube (och går även att se i efterhand). City Mariehamn i samarbete med Ålands Näringsliv ordnade citydebatt med fokus på centrumutvecklingsfrågor, även den debatten streamades.

Foto från valdebatten inför lagtingsvalet.

Rådgivning

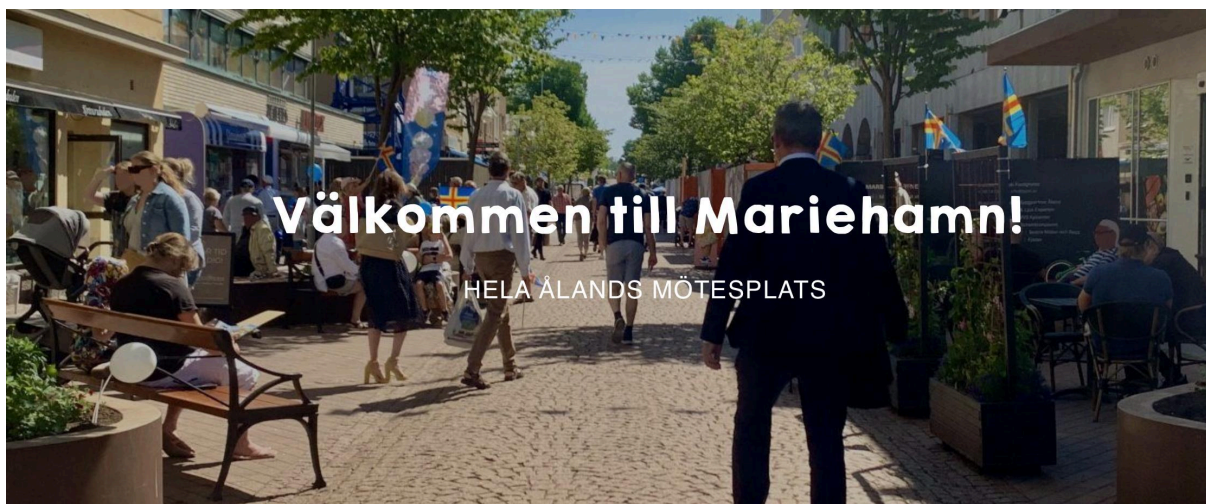
Ålands Näringsliv ger kostnadsfri rådgivning till sina medlemmar i frågor som rör företagets verksamhet. Vanligtvis rör det frågor kring anställningar och arbetsvillkor, liksom frågor kring regelverk.

Under hösten 2023 har skattegränsfrågor som kopplas till förändringar gällande upphörande av gränstullsarbetet mot Sverige lett till många kontakter.

Myndighetsverksamhet

Ålands Näringsliv administrerar verksamheten vid Ålands Handelskammare. Därmed utför vi ett antal myndighetsuppgifter som enligt handelskamarlagen åläggs varje handelskammare. Bland dessa myndighetsuppgifter kan nämnas beviljande och bestyrkande av intyg och övriga dokument för utrikeshandel. Här kan nämnas till exempel ursprungsintyg och ATA-carnet. Vi planerar att övergå till elektronisk hantering av dessa, under förutsättning att systemet anpassas till våra åländska förhållanden.

Vidare kan man vända sig till Handelskammaren för ett skiljemannaförfarande. Ålands Näringsliv kan även agera som opartiskt ombud vid deponering av källkod, ett förfarande som blir allt mer aktuellt i takt med att affärerna bygger på digital grund.

City Mariefhamn

City Mariefhamn har uppstått ur projektet "Ett Livskraftigt Centrum" som avslutades i mars 2014. Syftet med City Mariefhamn är att utveckla Mariefhamns centrum för att vara mera lönsamt, livskraftigt och attraktivt för boende och besökare. City Mariefhamn är en samverkansplattform som samlar fastighetsägare, verksamhetsidkare och Mariefhamns stad. För att företräda medlemsföretagen inom City Mariefhamn utser deltagarna en styrgrupp som beslutar om City Mariefhamns budget och årliga verksamhetsinriktning. Utöver styrgruppen finns marknadsgruppen som planerar och utvecklar evenemang, marknadsföring och trivsel i centrum. För att driva verksamheten inom City Mariefhamn finns en cityledare som sedan maj 2015 arbetar heltid. Det finns skäl att understryka att City Mariefhamn formellt är ett utskott under Ålands Näringsliv, men är ett eget kostnadsställe med egen finansiering. Den skiljelinjen för med sig att intäkter och kostnader stannar inom City Mariefhamn.

City Mariefhamn är stadens remissinstans och bollplank i frågor som rör centrum. City Mariefhamn arrangerar olika evenemang i centrum, antingen som egna projekt eller i samarbete med andra, samt koordinerar marknadsföring och övrig synlighet.

Under 2023 utmärkte sig årets största shoppingmånader, juli och december, med de högsta besökarantalen i centrum de senaste fem åren. Juli utmärkte sig extra mycket då månaden även hade den högsta besökssiffran sedan besöksräknarna installerades för snart tio år sedan.

Läs mer om City Mariefhamn på www.citymariefhamn.ax.

Årets stadskärna 2024

City Mariefhamn är medlem i Svenska Stadskärnor, Sveriges Centrum- och platsutvecklare samt Levande stadskärnor i Finland. Under 2023 deltog City Mariefhamn i årskonferenserna som Levande stadskärnor anordnade i Tammerfors och Svenska stadskärnor som hade sin motsvarighet i Helsingborg. Centrumledaren deltog även i Sveriges centrum- och platsutvecklarens årskonferens i Stockholm.

Jury för utmärkelsen Årets stadskärna i Finland besökte Mariefhamn en dag i oktober. De

bjöds på ett ljust höstväder och en två timmars promenad i centrum. Under promenaden gjordes stopp vid utvalda platser såsom Torggatan, "sommargågatan", Telegrafan, urbana möblerna, byggnationen av nya lekparken, torget med flera. Vid varje stopp berättade en person om platsen, dels hur den förändras under året och hur den kom till. För att kunna visa till exempel vår sommargågata i full blom kompletterades berättandet med stora bilder som visade platsen från sin bästa sida.

I november skickades Mariehamns ansökan om att bli Årets stadskärna 2024 in till Levande stadskärnor. Den gjordes i två versioner, dels den obligatoriska på maximalt en A4-sida och en längre version som även kompletterades med bilder. [LÄNK](#) till den längre versionen.

Resultatet av juryns arbete och presentationen av Årets stadskärna i Finland 2024 sker under våren 2024. Organisationen har inget fast datum då vinnaren meddelas. Tillkännagivandet sker under en ceremoni i staden som blir Årets stadskärna.

Mariehamn som Årets stadskärna 2024

City Mariehamn fick under 2019 i uppdrag från Mariehamns stad att ta fram en plan för hur Mariehamn ska kunna bli Årets stadskärna i Finland 2024. Utifrån delrapporten som lämnades till staden 2019 uppdaterade City Mariehamn förslagen under 2020-21. Arbetet med att bli Årets Stadskärna 2024 sker kontinuerligt i en med Mariehamns stad gemensam arbetsgrupp.

Ålandsvägen 34

Under året har Ålands Näringslivs lokal på adressen Ålandsvägen 34 genomgått en mindre renovering. Lokalen är för närvarande uthyrd till en näringsidkare och har varit uthyrd under hela året till samma företagare.

Utbildning med Ålands Näringsliv

Ålands Näringslivs Servicebolag Ab är en utbildningsinstans för näringslivet och anordnar varje år en rad olika kurser och utbildningar. Syftet är att ge företagare och intresserade, medlemmar såväl som icke-medlemmar, nyttig information och inspiration. Rollen som utbildningsarrangör utgör en central och viktig del av Ålands Näringslivs verksamhet och utvecklas ständigt för att passa de krav som ställs på företag och för att motsvara de önskemål som lyfts fram från medlemmarnas sida. Utbildningarna riktar sig både till små och större företag och består av allt från kostnadsfria tillfällen till utbildningar med internationellt erkända föreläsare.

Kurser

De öppna kurstillfällena utgör den största delen av utbildningsverksamheten. Kurserna erbjuds till ett lägre pris för medlemmar i Ålands Näringsliv men är öppna för alla som är intresserade. Under året har 80 tillfällen marknadsförts med teman inom allt från utbildning av yrkesföreare till utbildning i ledarskap och professionellt styrelsearbete. Av dessa 80

inplanerade kurser har 49 genomförts.

Våra kurser består huvudsakligen av kortare kurstillfällen som vanligtvis omfattar halvdags till två dagars kurser. Ett värdefullt tillskott när det gäller utbildning på svenska utgörs av det kurssamarbete som under 2020 inleddes tillsammans med Österbottens och Västra Nylands handelskammare. Detta samarbete har dels ökat utbudet av kurser totalt sett, dels möjliggjort för Ålands Näringsliv att erbjuda utbildningstillfällen till medlemmar där vi själva t.ex. inte skulle få ihop tillräckligt antal deltagare. Dessa kurser är i första hand online-kurser.

Under 2023 inledde Ålands Näringsliv ett samarbete med Ledarskapsforum gällande webinarier i ämnen som ledarskap och ekonomi.

Boksluts- och skattedagen

Årets upplaga av Boksluts- och skattedagen hölls den 23 november på Alandica samt digitalt. Utbildningstillfället som är årligen återkommande och ett av Servicebolagets profilevenemang samlade lite färre deltagare, 49 stycken, jämfört med föregående år och aktuella nyheter inom beskattningsområdet var också lite färre.

Evenemang

Ålands Näringsliv arrangerar varje år ett antal evenemang. De har stor variation i inriktning och målgrupp. Vissa är avgiftsfria, andra har ett inträde. Gemensamt för våra evenemang är att de syftar till att lyfta verksamheten och skapa nya nätverk hos medlemsföretagen.

2023 ordnades sommarmingel i juni och glöggmingel i december. Båda tillfällena var välbesökta och ett tillfälle att nätverka under lättsamma former. Under sommarminglet bjöds det även på en föreläsning med Kim Gripenberg, från PAF, som berättade om AI-trenden.

Jobbchansen

Jobbchansen är ett utmärkt tillfälle att presentera företag / organisationer / branscher för potentiella nya arbetstagare, studerande, inflyttade och allmänheten. Jobbchansen firade 10 årsjubileum 2023 och hölls för andra gången på Alandica med 38 utställare vilket också var ett rekordantal.

Näringslivsdagen

Ålands Näringsliv har arrangerat Näringslivsdagen sedan 2007. Syftet är att genom inspirerande föreläsare ge nya infallsvinklar till de åländska företagen. Samtidigt utgör detta ett lysande mingeltillfälle som bidrar till skapandet av nya nätverk.

Näringslivsdagen ordnades torsdagen den 31 augusti 2023 på Alandica Kultur och Kongress. Temat för dagen var "Näringslivet i förändring - innovativa lösningar driver utvecklingen framåt". Elin Häggberg föreläste under rubriken: Artificiell intelligens – superkraft eller energitjuv? Ålandstidningens journalist Linda Blix intervjuade entreprenören Douglas Roos.

Annette Höglund- Dönnes pratade om virtuella tvillingar och Amy Skogberg avslutade dagsprogrammet med en föreläsning om att kickstarta hösten.

Annette Höglund-Dönnes och Elin Häggberg.

Kvällsprogrammet bestod av middag på Hotell Arkipelag och paneldiskussion under rubriken: Rädd eller redo för AI. I panelen deltog:

- Elin Häggberg, driver bloggen Teknik och föreläser inom digitalisering, kommunikation, teknik och framtid
- Annette Höglund- Dönnes, Infrastructure, Energy & Materials, samt Marine & Offshore i Norden, Dassault Systèmes
- Sara Björk-Södergård, Chief Product Officer, Paf
- Jannike Nordström, Avdelningschef Affärsutveckling, Ålandsbanken

319 personer deltog på Näringslivsdagens dagsprogram och 200 personer deltog i kvällsprogrammet inklusive middag.

Samarbetspartners för Näringslivsdagen 2023 var DKCO, Ålandsbanken, Greenstep, Vibb och Ålandstidningen.

Restaurangdagarna 2023

Restaurangdagarna har blivit en stor framgång och mottagits väl av både restauranger och besökare. Under 2023 hölls restaurangdagarna 23-28 januari (11 deltagande restauranger)

och 12-17 juni (15 deltagande restauranger). Det populära projektet återkommer under 2024.

Medlemsjulfest

Traditionsenligt ordnades julfesten den 5 januari. 130 personer deltog och julfesten arrangerades på Hotell Arkipelag, efter middagen bjöds det upp till dans.

Projekt

Ålands Näringsliv har genom åren drivit ett flertal projekt inom olika områden. Genom projekten kan vi lyfta flera för näringslivet viktiga frågor. Projekt finansieras på olika sätt, genom EU-medel, privata sponsorer eller offentliga projektmedel. Projektens syfte är att skapa bättre förutsättningar för affärsverksamhet vilket i sin tur ökar konkurrenskraften på Åland.

Utveckla framtidens företag REACT

Under första delen av 2023 avslutades projektet Utveckla framtidens företag REACT. Inom projektet har det erbjudits företagsrådgivning, affärsutveckling, företagarskolor, affärsnätverk och olika aktiviteter som varierade beroende på behov. Projektet pågick mellan 1.9.2021-30.4.2023 och var finansierat från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

I projektet har fler än 390 personer varit på rådgivningsträffar.

Under projektet har det genomförts 4 stycken företagarskolor där 98 personer har deltagit. Utöver det har det även anordnats "starta företag på Åland" informationstillfällen där ett 40 tal personer har deltagit.

Inom projektet har det även hållits 41 nätverksträffar och 15 evenemang. Ett mentorprogram startades där 11 mentorpar deltog.

Utöver detta har man inom projektet haft ett samarbete med Ålands gymnasium och Högskolan på Åland, där man träffat olika grupper av studerande och berättat om företagande och näringslivet på Åland. Samt att man har samarbetat med olika organisationer och grupper på Åland för att skapa synergier, bevaka näringslivsfrågor och skapa bra förutsättningar för företagande på Åland.

Projektet har indikatorer som ska följas upp enligt projektbeslutet. Det som räknas som indikatorer i projektet är unika företag. Utöver detta har projektet träffat studerande, intressegrupper, personer med företagsidéer (men som ej har ett FO-nummer) eller företag som ej kan ingå som indikatorer i ERUF-projekt.

Indikatorer	Antal i ansökan (unika)	Resultat (unika)
Företag som får stöd:	120	303
Nya företag som får stöd (0-3 år gamla):	70	170
Företag som får stöd för nya produkter eller tjänster i företaget:	25	25
Företag som får stöd för att introducera nya produkter/tjänster för export:	10	14

Sommarpraktikant

Syftet med projektet är att hjälpa ungdomar födda 2005-2007 att få ett sommarjobb under sommaren 2023. Projektet leder till att 100 åländska ungdomar födda år 2005, 2006 eller 2007 har sysselsättning under sommaren om minst fyra veckor. Syftet är att ge företag incitament att anställa ungdomar som annars under rådande osäkra ekonomiska läge inte skulle få viktig arbetslivserfarenhet. Detta är ett projekt med finansiering från ESF-europeiska socialfonden i samarbete med Ålands landskapsregering.

Vi välkomnar fler

Ålands Näringslivs projekt "Vi välkomnar fler", som är ett projekt godkänt av Ålands landskapsregering och finansierat av Europeiska socialfonden (ESF), startade under hösten 2022 och avslutades i november 2023.

Eftersom nyckeln till jobb i många fall är kontakter, nätverk och tillgång till information, är ett fokusområde inom projektet att skapa strukturer och vägar som gör att nyanlända personer får tillgång till dessa "nycklar".

Under projektets gång har det framförts olika aktiviteter och evenemang, vägledning till arbete för individer, uppmuntrats till entreprenörskap som väg framåt och samarbete mellan olika åländska aktörer som arbetar med integrations- och arbetsmarknadsfrågor. Som exempel på lyckade aktiviteter i projektet kan Pop-Up Mariehamn lyftas fram. Pop-Up Mariehamn erbjöd möjlighet för småföretagare att testa verklig verksamhet i centrum av Mariehamn. Mellan en och sju dagar hade småföretagare och blivande företagare möjlighet att komma med och driva egen verksamhet mitt i stan.

Projektet Vi välkomnar fler avslutades i november 2023. [Här kan man läsa projektets slutrapport.](#)

Företagsvågen

Projektet Företagsvågen vill på ett brett sätt stödja och driva starta eget rådgivning och företagsutveckling på Åland. Företagsvågen är för den som är nyfiken på företagande och som vill lära sig mer om att starta upp och driva ett företag. Eller för företagaren som vill

fördjupa sin kunskap och utveckla sitt företag. Projektet finansieras från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och projekttiden är 1.4.2023-31.3.2026.

Under 2023 har cirka 150 personer varit på företagsrådgivning inom projektet Företagsvågen samt att 7 stycken nätverksaktiviteter och 3 evenemang har genomförts. Utöver detta har uppstart av projektet och rekrytering av ny projektpersonal varit en del av projektet under året.

Växla Upp

Projektet Växla Upps övergripande mål är att stödja och främja utveckling hos åländska företag. Genom affärsutvecklingspaket och aktiviteter vill projektet stärka företagen så att de kan växa och göra fler affärer. Resultatet blir ökad tillväxt och livskraftiga företag. Projektet riktar sig till företagare samt små och medelstora åländska företag. Projektet finansieras från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och projekttiden är 1.9.2023-31.8.2026.

Projektet startade med rekrytering av affärsutvecklare och planering av projektets aktiviteter. Under hösten 2023 har 10 företag påbörjat sina affärsutvecklingspaket. Dessutom har 6 stycken nätverksträffar och 2 webinarier arrangerats inom projektet.

Nätverk

Ålands Näringsliv vill skapa möjligheter och affärskontakter för våra medlemmar. Via våra olika nätverk kan människor bygga relationer till varandra, vilka är nyckeln till framtida affärer. Ålands Näringsliv skapar möjligheter för sina medlemmar via ett flertal nätverk. Under 2023 har följande nätverk varit aktiva:

- HR-nätverket med ca 60 deltagare.
- Nätverket Ledande affärskvinnor med ca 45 deltagare.
- Frukostträffar, 9 stycken under året som totalt hade 230 deltagare.

Styrelsebank

Ålands Näringsliv tillhandahåller en styrelsebank med kontakter till erfarna styrelseledamöter. Syftet är att kunna erbjuda företag och organisationer personer med erfarenhet och kompetens. Styrelsebanken tillhandahåller namnkunniga personer som har mångårig och bred erfarenhet av styrelsearbete eller VD-erfarenhet från olika bolag och branscher. En extern erfaren styrelseledamot är en säkerhet för ägaren att styrelsearbetet bedrivs rationellt och professionellt.

Ålands Näringsliv kan även förmedla kontakt till styrelsebanker på andra orter via vårt nätverk av Handelskammare. I styrelsebanken finns totalt 42 namn.

Mentorskap

Mentorprogrammet fick en nystart inom ramen för projektet Utveckla framtidens företag REACT och mentorprogrammet startade i januari 2022 och pågick under hela det året.

Under 2023 startades inget nytt mentorprogram upp, men planeringen inleddes i och med att mentorprogrammet fortsätter i projektet Växla Upp. Det innebär att mentorprogrammet startar upp på nytt i början av 2024.

Centralhandelskammaren

Ålands Näringsliv är via Ålands Handelskammare medlem i Centralhandelshandelskammaren. Där samlas 19 handelskammare från hela Finland. Vi deltar regelbundet i VD-möten och håller oss informerade om aktiviteter i landet. Centralhandelskammaren är till stor hjälp för oss i vissa frågor som rör medlemsföretagen.

Finlands Näringsliv

Ålands Näringsliv har ett samarbetsavtal med Finlands Näringsliv (EK). Det grundar sig på ett avtal som många av landets Handelskammare har undertecknat. Vi har ett samarbete då vi anlitar personal från Finlands Näringsliv att föreläsa om arbetsrätt och regelförändringar på arbetsmarknaden. På Ålands Näringslivs höstmöte hösten 2023 föreläste Finlands Näringslivs chefsekonom Penna Urrila under rubriken: Ekonomisk översikt – hur skall Finland och Åland klara framtidens utmaningar?

Internationell handel

Handel främjar tillväxt och utveckling. Därför arbetar Ålands Näringsliv aktivt med att hjälpa fler företag att ta del av den globala marknaden. De handelsfrämjande projekt som vi driver syftar till att skapa affärsmöjligheter för företag på nya marknader och att öka kunskapen bland åländska företag om nya intressanta marknader.

Handelskammarnätverket

Ålands Näringsliv är en del av ett världsomspännande nätverk bestående av 12 000 handelskamrar i utlandet, samt lokala, regionala och nationella handelskamrar i världen. Handelskammarnätverket kan utnyttjas av medlemmar i Ålands Näringsliv för att reda ut praktiska frågor. Allt från hur en fakturering går till i Peru, till nya affärskontakter på Island. Ålands Näringsliv är även medlemmar i ICC Finland.

De svenska och finländska handelskamrarna i utlandet är en utmärkt ingång när företaget ska etablera sig på en ny marknad. Om du vill veta mer om en marknad eller till exempel hyra konferenslokaler - hör av dig till oss på Ålands Näringsliv.

Handelsdokument

Ålands Näringsliv administrerar verksamheten vid Ålands Handelskammare. Därmed kan du vända dig till oss för internationella handelsdokument. Vi utfärdar europeiska gemenskapens ursprungsintyg, handelsfakturer, rekommendationer för exportföretag, force-majeure-intyg samt ett antal specialintyg. Vi kan även utfärda ATA-carnet-tulldokument, dvs ett dokument som ger dig möjlighet att temporärt exportera utan tull eller skatter till 66 länder. ATA-carnet behövs t.ex. om du ska åka på en internationell mäss och medtar egna varor.

Gränshandel

Ålands Näringsliv kan hjälpa dig med gränshandel. Vi rådger dig hur man ska gå tillväga vid olika typer av handel över gränserna och vi informerar aktivt om reglerna till och från Åland.

Ålands Näringsliv är också en av deltagarna i "Tullens kundsamarbetsgrupp för Åland" som träffas två gånger per år. Där kan vi föra fram det åländska näringslivets perspektiv och tillsammans med andra aktörer göra skillnad.